

විවිධ තේමාවන් වැසක් වැගෙන විවෘත ලෝකය දෙසට පියාසර කරන කුඩු කිරිල්ලි

සංස්කරණය - ස්වර්ණ කාන්ති රාජපක්ෂ

විමර්ශණය සම්මානිත මහාචාර්ය කුසුමා කරුණාරත්න

කවර නිර්මාණකරුවෙක් වුවද සමාජය තුළින් ලබන අත්දැකීම් සිය කෘතීන්ට පාදක කරගනියි. ඇතැම් විට එම අත්දැකීම් ස්වීය අත්දැකීම් වන්නට හෝ නොවන්නට පුළුවන. සුප්‍රකට ඇමෙරිකානු ලේඛක ඇන්තනී හෙමිංවේ "මහල්ලා සහ මුහුද" නම් වූ අගනා නවකතාවට විෂය කරගත්තේ තමන්ම ලද අත්දැකීමක් නොව, තමාට හමු වූ මහලු ධීවරයෙකු අත්දැකූ පුවතකි. දක්ෂ ලේඛකයාට එවන් අත්දැකීමක් තමන්ගේම අත්දැකීමක් බවට පත් කරගනිමින් සාහිත්‍යය නිර්මාණයක් කළ හැකිය. ඒ සඳහා වැදගත් වන්නේ ඔහු තුළ ඇති ප්‍රතිභා ශක්තියයි. අවසානයේදී එම කෘතිය කියවා රස විඳින පාඨකයාට ද එය තමන්ම ලද අත්දැකීමක් ලෙස දැනෙන්නේ නම් එවැනි නිර්මාණයක් උසස් ගණයේ සාහිත්‍යය කෘතියක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

අගනා නවකතාවට හෝ කෙටිකතාවකට විෂය වන අත්දැකීම් අවසානයේදී විශ්ව සාධාරණ ගුණයෙන් යුක්ත විය යුතුය. එමෙන්ම එහි ඇති සර්වකාලීන අගය ද කෘතියෙහි විශේෂත්වය කෙරෙහි බලපායි. සිය අත්දැකීම් විෂය කරගනිමින් ස්වීය නිර්මාණ මෙන්ම පරිවර්තන කෘති රැසක් ද ප්‍රකාශයට පත් කළ අද අප අතර සිටින විශිෂ්ට ගණයේ ලේඛකාවන් වන ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂ මෙවර තවත් යහපත් කටයුත්තකට යොමු වී ඇත. නිර්මාණ කුසලතා සහිත ඇතැම් අය තමන් සතු එම කුසලතා හඳුනා නොගෙන නිර්මාණ කරණයට යොමු නොවී කල් ගත කරනු ඇත.

ලේඛක ලේඛකාවන් දහතුන් දෙනෙකු එක් කරගනිමින් ඔවුන් අතුරෙන් ඇතැමුන්ගේ ප්‍රථම ප්‍රයත්නය ලෙස රචනා වූ කෙටි කතාද ඇතුළුව නිර්මාණ දාහතරකින් සමන්විත කෙටිකතා සංග්‍රහයක් පසුගියදා මෙල්බර්න්හිදී එළි දැක්වූ අවස්ථාවේදී එම ලේඛක සමූහයට කවර අත්දැකීම් සතුවක් දැනෙන්නට ඇද්ද ?

කෙටි සංග්‍රහයක් සඳහා හොඳින්ම ප්‍රමාණවත් වන කතා සංඛ්‍යාවක් (කතා 14 ක්) ඇතුළත් වන මෙම කෘතිය බැලූ බැල්මට පාඨකයා ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් වෙයි. අන්තර්ගත කතා සංඛ්‍යාව මෙන්ම ඒවායේ සිත්ග

න්නා සුළු නම් ද කෘතියේ දිග ප්‍රමාණය ද ඒ සියල්ල සමඟ රමණීය මෙන්ම අර්ථපූර්ණ වූ ද කංචුක නිර්මාණයක් පොත කියවා බලන්නවත් පෙර සිටම ඒ පිළිබඳව දැනෙන සාධනීය ලක්ෂණ වෙයි.

ප්‍රවීණ ලේඛක ජයතිලක කම්මැල්වීර විසින් එක් කර ලද පෙරවදන ශාස්ත්‍රීය අතින් මෙන්ම කෘතිය ගැන අදහස් දැක්වීම අතින්ද සාධනීය බවත් පෙන්වයි. "මිනිස් සිත හැදෑරීමට කෙටිකතාව තරම් උචිත මාධ්‍යයක් නැති බව" තම භාවිතයෙන්ම පසක් කරගත් බව පවසන කම්මැල්වීර මහතා මෙම කෙටිකතා සංග්‍රහයෙහි ඇතුළත් නිර්මාණවලටද අදාල වූ වැදගත් කරුණක් සමඟින් දක්වා ඇත. තවද, කෙටිකතා සඳහා වස්තු විෂය කරගත යුත්තේ කවර දේද ඒවා තෝරාගත යුත්තේ ඉතා පරිස්සමෙන් බවද ඔහු තම පෙර වදනෙහි දක්වා ඇත්තේ ප්‍රවීණ ලේඛකයෙකු ලෙසින් තමා දැන උගත් දේ මෙම පොත පරිහරණය කරන පාඨකයන්ටත් මෙයට කෙටිකතා එක් කළ ලේඛක ලේඛකාවන්ටත් බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වන කරුණු ලෙසිනි. තවද කෙටිකතා රචනයේදී ප්‍රථම වරට එය රචනා කිරීමෙන් අනතුරුව සුදුසු පරිදි එය සංස්කරණය කරගත යුතු බවද ඔහු පවසන්නේ සිය දීර්ඝ කාලීන අත්දැකීම් ද නවක ලේඛකයන් හා පාඨකයන් සමඟ බෙදා ගනිමිනි.

"කුඩු කිරිල්ලි" කෙටිකතා සංග්‍රහයට ඇතුළත් වන කෙටිකතා දාහතර ගෙන බලන විට එකිනෙකට වෙනස් වූ අත්දැකීම්, එකිනෙකට වෙනස් වූ බස් වහර මෙන්ම වෙනස් වන සේ යොදා ගැනුණු රචනා ශෛලීන් යනාදිය අතින් මෙම කෘතියෙහි පෙනෙන විවිධත්වය ද වැදගත්ය. කවර පුද්ගලයෙකුගේ හෝ ජීවන රටාවෙහි නිරස ඒකාකාරී බවක් වෙනුවට විවිධත්වයක් ඇති විට ජීවිතය රසවත් වෙයි. අලුත් වෙයි. සාහිත්‍ය රචනා සමූහයක් ගත් විට ද දක්නට ලැබෙන වෙනස්කම් සමඟ මතු වී එන විවිධත්වය එවැනි කෘතියන්හි රසවත් වීමට හේතු වෙයි. "කුඩු කිරිල්ලි" අප වෙත ගෙන එන්නේ ද එබඳුම විවිධ අත්දැකීම් සමූහයක් පාදක කරගනිමින් ලියවුණු කෙටිකතා දාහතරකි. කතුවර කතුවරියන්ගෙන් සිතූම් පැතුම්, ආකල්ප මෙන්ම රසඤ්චාවල ද දක්නට ලැබෙන

විවිධත්වය මෙම කෙටිකතා සංග්‍රහය තුළ මතු වී පෙනෙන සාධනීය ලක්ෂණයක් බව කිව යුතුය.

"සිය රථය තමාට හිමි විවෘත රිය ගාල තුළ නවතා එයින් බැස දුරස්ථ පාලනය හසුරුවා එහි දෙරගුළු දැමූ නෝමන්, මරියා සිටි තැනට එය නැගුවේය. ඇය දෙස බලා දයාබර සිතාවක් පාමින් ඇය ඇමතුවේය.

"හලෝ මරියා..... වටි ආ යු ඩුයිත් හියර්?"

මරියා හිතැස්සුණාය. ශෝකයේ සටහන නිරතුරු රැඳී ඇති අලුපාට මිලන දැස් ඔහු වෙතට යොමු විය.

"ප්‍රවානා!" ඇ සිය දුබල හස්තිය දිගු කොට හිස ද සලමින් කීවේ මේ වන විට රිය නවතා සිය පුතුගේ නිවස වෙත පාය නගමින් සිටි අනංග දෝණිය දක්වා සිටිමින්ය.

"බෝන්ට් වොර් මරියා. දැට්ස් ලයිෆ් ටෙක් දීස් හිංග්ස් ලයිට්ලි. දෙන් ඔන්ලි යු කැන් බී හැපි යු නෙ. යු මස්ට් බී ටයර්ඩ් නව්. ලෙට් අස් ගෝ වු මයි ජ්ලේස්. අයිල් මේක් අ ලව්ලි කප් ඔෆ් සිලොන්ට් ටි ෆෝ යු"

ජීවිතය වූ කලී අභියාසා සංකීර්ණ දෙයකි. එමෙන්ම සංස්කෘතිය යනු කලින් කලට වෙනස් වන්නකි. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ පවසන පරිදි "සංස්කෘතිය රැකෙන්නේ වෙනස් වීමෙනි." රතු එළිය" කෙටි කතාවෙන් ගත් උක්ත උපුටනය මේ සියළු කරුණු සාක්ෂාත් කරලන සාධක පෙන්වයි. ජීවිතයට අවශ්‍ය ආදරය, සෙනෙහස විවිධ වයස් සමඟ සංස්කෘතික වෙනස්කම් ද බහුලව ඇත. එහෙත් මේ සියල්ල අවබෝධ කරගනිමින් හිත හදාගෙන ජීවත් වීමට වයස්ගත මවට (මරියා) නොහැකිය. එවන් මොහොතක දැඩි සේ අසරණ වන ඇයට ලෙන්ගතු බව පාන තවත් අයද වෙති. මෙලෙසින් ජීවිතයේ සුන්දර මෙන්ම අසුන්දර පැතිද ඒ සමඟම ගලා එන ආදරය, දයාව වැනි මිනිස්කම් ද අපුරු ලෙස සංකලනය කරන මෙම කෙටිකතාව (රතු එළිය) ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂගේ නිර්මාණ කෞෂල්‍යය මෙන්ම ජීවිතය හඳුනාගැනීමේ දක්ෂතාව ද එමතු නොව ජීවන අත්දැකීම් තමාගේ

වටපිටාවෙන් සොයා තෝරා බේරා ගනිමින් නිර්මාණ බිහි කිරීමේ ප්‍රතිභා පූර්ණත්වය ද මැනවින් විශද කරවන්නකි.

"හුරු හඬක් ! වයලීන වෙලෝ හඬ මුසුවක් ස්ටකාටෝ ඇළ පහරින් පොපියන වයලීනයක් පිසිකාටෝ ඇඟිලි තුඩින් ඊට ගැඹුරක් එක් කරන වෙලෝ තත් හඬක්....."

සිසිර දිසානායක විසින්, "කුඩු කිරිල්ලි" කෙටිකතා සංග්‍රහයට ඇතුළත් කරන ලද 'සුරු හුරුව' කෙටිකතාව ආරම්භ වන්නේ මෙලෙසකි. ලේඛකයාගේ ජීවිතය හා බද්ධ වී ඇති සංගීතය, සංගීත භාණ්ඩ ඇසුරෙන් භාවිත වන පද යන මේ ආදිය සිහිපත් කරවන යෙදුම් කලාත්මක ගැලපීමක් යුතුව සම්බන්ධ කොටගෙන ඇති ආකාරය පෙනේ.

කතුවරයා තම නිර්මාණය පුරාම යොදාගෙන ඇති භාෂා විලාසය සැබවින්ම ජීව ගුණයෙන් යුක්තය. එමෙන්ම එම යෙදුම් නිරායාසයෙන් ගලා ආ ඒවා බව ද පැහැදිලිය. හුදෙක් ලිඛිත භාෂාවට හෝ එවැනි පද මාලා වකට කොටු නොවී නිදහස් ආරකිත් බස හසුරුවා තිබීමෙන් කතාව කතාව වඩාත් රසවත් වී ඇත.

"යන්න ආව ගමන අමතක වෙලා ඉබේටම. "මවුන්ට් වේවර්ලි කඩ මණ්ඩිය දිගේ දෙපා නැගුණේ ඒ ආන්මික හඬ ගලා එන දිනාවට"

කථකයා හා පාඨකයා අතර දුරස්ථ භාවයකින් තොරව දැඩි සම්ප බවක් ඇති වන පරිදි රචනා ශෛලිය ගලපා ගෙන තිබීම මගින් කතාවේ සිදුවීම් හා වර්තන හැසිරවීමේ දී පාඨකයාට හුරු බවක් දනවන රසවත් කෙටිකතාවකි, "සුරු හුරුව".

"ගමේ ඉස්කොලේ ළමයින්ට සංගීතය උගන්නවපු තාත්තාට පරණ වයලීනයක් නම් තිබුණා සමහර දුටු තාත්තා වයලීනය පුරුදු වෙනවා. ඒ රූට රූට"

කතාව ඉදිරියට ගලා යන අකාරයෙන්